

**Analiza Systemu Gospodarki
Odpadami Komunalnymi
na terenie Gminy Lipinki za
2023 rok**

Lipinki, kwiecień 2024 r.

Wstęp

Na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 i art. 9 tb. ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469), w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, przygotowano analizę systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Analizę należy sporządzić do 30 kwietnia każdego roku (za rok poprzedni) na podstawie sprawozdań sporządzonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy oraz innych dostępnych danych.

1. Cel opracowania

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Lipinki sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469). Na podstawie art. 9 tb określony został wymagany jej zakres.

Analiza określa:

- a) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- b) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- c) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w podziale na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- d) liczbę mieszkańców;
- e) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12;
- f) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- g) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z

procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

1.1 Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami.

Przy sporządzaniu niniejszej analizy oparto się o przepisy prawne dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi oraz dokumenty o charakterze strategicznym, m. in.

- a) Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469).
- b) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz.1587 ze zm.).
- c) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz.2556 z późn. zm.).
- d) Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. 2023 poz. 160, z późn. zm.).
- e) Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych Dz. U. z 2021r. poz. 1530).
- f) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016 – 2022.

W Gminie Lipinki w roku 2023 obowiązywały następujące uchwały dotyczące gospodarowania

1. Uchwała Nr. XV/151/2016 z dnia 22 czerwca 2016r. w sprawie określenia warunków i trybu składania za pomocą środków komunikacji elektronicznej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
2. Uchwała Nr. IV/37/2019 z dnia 6 marca 2019 r w sprawie zarządzania poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów tej opłaty oraz określenia wysokości wynagradzania za inkaso.
3. Uchwała Nr. XIV/126/2020 z dnia 25 lutego 2020r. w sprawie ustalenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Lipinki
4. Uchwała Nr. XIV/127/2020 z dnia 25 lutego 2020 w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

5. Uchwała Nr. XXXI/244/2021 z dnia 29 listopada 2021 roku w sprawie określenia metody opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty w Gminie Lipinki
6. Uchwała Nr. XLV/363/2023 z dnia 22 maja 2023r. w sprawie zmiany Uchwały nr XX/163/2020 Rady Gminy Lipinki z dnia 28 października 2020r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Lipinki.

1.2 Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów przewidziane do osiągnięcia w 2023 roku i w latach następnych

Zgodnie z art. 3b. Ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469) Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 1) 20% wagowo – za rok 2021;
- 2) 25% wagowo – za rok 2022;
- 3) 35% wagowo – za rok 2023;
- 4) 45% wagowo – za rok 2024;
- 5) 55% wagowo – za rok 2025;
- 6) 56% wagowo – za rok 2026;
- 7) 57% wagowo – za rok 2027;
- 8) 58% wagowo – za rok 2028;
- 9) 59% wagowo – za rok 2029;
- 10) 60% wagowo – za rok 2030;
- 11) 61% wagowo – za rok 2031;
- 12) 62% wagowo – za rok 2032;
- 13) 63% wagowo – za rok 2033;
- 14) 64% wagowo – za rok 2034;
- 15) 65% wagowo – za rok 2035 i za każdy kolejny rok.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 20 sierpnia 2021 r. (Dz.U.z 2021r poz. 1530) w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do

ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych uległ zmianie sposób obliczenia. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Natomiast zgodnie z art. 2a. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469) Gminy są obowiązane nie przekraczać poziomu składowania w wysokości:

- 1) 30% wagowo – za każdy rok w latach 2025–2029;
- 2) 20% wagowo – za każdy rok w latach 2030–2034;
- 3) 10% wagowo – w 2035 r. i za każdy kolejny rok w latach następnych.

Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów.

2. Charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Lipinki w 2023 r.

System gospodarki odpadami komunalnymi funkcjonuje w Gminie Lipinki od 1 lipca 2013 roku. Przed wprowadzeniem systemu dokonano wymaganych zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczących głównie kwestii uiszczania należności za zbiórkę i zagospodarowanie odpadów oraz selektywnego gromadzenia odpadów.

W ramach systemu obowiązują niżej podane zasady dotyczące sposobu i terminu odbioru odpadów komunalnych.

Wywóz odpadów komunalnych zmieszanych gromadzonych w pojemnikach lub workach będących własnością właścicieli nieruchomości odbywa się według następujących zasad:

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do systematycznego pozbywania się wytwarzanych odpadów komunalnych i przekazywania ich przedsiębiorcom świadczącym

usługi w zakresie odbioru odpadów na podstawie stosownej umowy zawartej z Gminą Lipinki. Informacja o przedsiębiorcach świadczących usługę oraz harmonogramem odbioru odpadów zostały zamieszczone na stronie internetowej Gminy Lipinki.

Odbiór odpadów komunalnych zmieszanych z jednorodzinnych budynków mieszkalnych odbywał się nie rzadziej niż raz na 2 tygodnie zgodnie z obowiązującym harmonogramem. Właściciele nieruchomości w dniu odbioru zobowiązani są zapewnić przedsiębiorcy swobodny dostęp do miejsc gromadzenia odpadów a jeżeli nie jest to możliwe wystawiać worki przeznaczone do zbiórki odpadów przy drodze publicznej, w sposób nieutrudniający ruch pojazdów i pieszych.

Odbiór odpadów zbieranych w sposób selektywny odbywał się nie rzadziej niż raz na miesiąc zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Na terenie Gminy Lipinki funkcjonuje Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) mieszkańcy gminy w ramach uiszczanej opłaty za odpady komunalne mogą bezpłatnie oddawać takie odpady jak: metale, plastiki, papier i tekturę, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki, zużyte opony, odzież i tekstylia, odpady budowlane, zimny popiół oraz odpady biodegradowalne (w przypadku braku kompostowania ich we własnym zakresie.)

Odpady komunalne budowlane i rozbiórkowe to odpady pochodzące z drobnych remontów podjętych we własnym zakresie. Nie dotyczyło to odpadów budowlanych i rozbiórkowych powstających w wyniku świadczenia przez przedsiębiorcę usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów budowlanych, które przedsiębiorca, ma obowiązek zagospodarować sam zgodnie z przepisami odrębnych ustaw.

Odpady w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, poza możliwością oddania ich do PSZOK-U mogą być oddawane do placówek handlowych przy zakupie nowego sprzętu tego samego rodzaju oraz przekazywane pozostałym zbierającym zużyty sprzęt, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 573).

Ponadto raz w roku w okresie wakacyjnym mieszkańcy mają możliwość oddania odpadów wielkogabarytowych, w ramach organizowanej tzw. zbiórki objazdowej na terenie całej gminy.

W 2023 roku z terenu Gminy Lipinki zostały odebrane następujące ilości odpadów komunalnych:

- a) Odpady komunalne zmieszane (niesegregowane) wraz z podmiotami 20 03 01- 575,860 Mg +49,700 Mg
- b) Odpady komunalne opakowania ze szkła 15 01 07 – 79,180 Mg
- c) Odpady komunalne opakowania z tworzyw sztucznych 15 01 02 – 129,120 Mg
- d) Odpady komunalne opakowania z papieru i tektury 15 01 01 – 11,700 Mg
- e) Odpady komunalne biodegradowalne 20 02 01 – 11,420 Mg
- f) Odpady komunalne wielogabarytowe 20 03 07 – 37,120 Mg
- g) Odpady komunalne opony 16 01 03 – 3,240 Mg

Do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych mieszkańcy Gminy Lipinki oddali w 2023 r. następujące ilości odpadów komunalnych:

- a) Odpady komunalne zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne 20 01 36 – 0,640 Mg
- b) Odpady komunalne wielogabarytowe 20 03 07 – 129,700 Mg
- c) Odpady komunalne zużyte opony 16 01 03 – 19,060 Mg
- d) Odpady komunalne betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów -17 01 07, 17 02 01, 17 02 03 - 32,260 Mg
- e) Odpady komunalne opakowania z papieru i tektury 15 01 01 – 5,420 Mg
- f) Odpady komunalne opakowania ze szkła 15 01 07 – 3,540 Mg
- g) Odpady komunalne odzież i tekstylia 20 01 11 – 11,420 Mg
- h) Odpady komunalne niebezpieczne – 20 01 28 – 1,980 Mg
- i) Odpady komunalne przeterminowane leki 20 01 32 – 0,080 Mg

Ponadto zebrano m.in odpad o kodzie 20 01 40 metale -119,1080 Mg oraz odpady o kodzie 15 01 04 - opakowania z metali – 2,2332 Mg.

Wstępny osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w roku 2023 wyniósł 51,34 %.

W 2023 roku miesięczne stawki opłaty za odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych wynosiły:

- 1) Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła **22 zł** miesięcznie od jednej osoby.
- 2) Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z uwzględnieniem zniżki za kompostowanie bioodpadów we własnym zakresie wynosiła **19 zł** miesięcznie od jednej osoby.

Wprowadzony od 1 kwietnia 2020 roku na terenie Gminy Lipinki system identyfikacji worków z odpadami komunalnymi okazał się pomocny, gdyż umożliwił odpowiednią kontrolę mieszkańców pod względem segregacji odpadów.

2.1 Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych.

Na terenie Gminy Lipinki do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych dozwolone jest stosowanie następujących rodzajów pojemników:

- 1) na terenach nieruchomości zamieszkałych; pojemniki o minimalnej pojemności 110 l lub worki o podwyższonej wytrzymałości i minimalnej pojemności wynoszącej 110 l,
- 2) przy drogach publicznych i w miejscach udostępnionych do użytku publicznego; kosze uliczne o pojemności od 40 l do 60 l.

Do gromadzenia odpadów zbieranych w sposób selektywny takich jak papier i tektura, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe metal oraz szkło należy stosować:

- 1) na terenach nieruchomości zamieszkałych;
 - półprzezroczyste worki o minimalnej pojemności 110 l w kolorze niebieskim do zbiórki papieru i tektury,
 - w kolorze żółtym do zbiórki tworzyw sztucznych, metalu oraz opakowań wielomateriałowych,
 - w kolorze zielonym do zbiórki szkła bezbarwnego i kolorowego,
 - w kolorze bezbarwnym do zbiórki odpadów zmieszanych
 - w kolorze brązowym do zbiórki bioodpadów

W ramach umowy przedsiębiorca odbierający odpady komunalne dostarczył gminie następującą ilość worków na odpady segregowane:

- żółty – 50.000 sztuk
- zielony – 15 .000 sztuk
- niebieski – 15.000 sztuk
- brązowy – 12.000 sztuk

Worki na odpady segregowane mieszkańcy mogli odebrać u sołtysów wsi, natomiast w worki na odpady niesegregowane mieszkańcy zaopatrzyli się we własnym zakresie.

3. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W 2023 roku wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości wyniosły 1.282.987,11 zł tj. 98,69 % planu. Zaległości na koniec

roku z tytułu niewypłaconych opłat wyniosły 127.324,45 zł. Plan wydatków na 2023 rok wynosił 1.537.030, zł i był wyższy od planu dochodów o 237.030,67 zł tj. o środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi niewykorzystane w 2021-2022r, które zostały wprowadzone do budżetu gminy na 2023 rok Uchwałą Nr XLIV/361/2023 Rady Gminy Lipinki z dnia 02.03.2023r. Wydatki poniesione w 2023 roku na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie wyniosły 1.188.300,07 zł tj. 77,31 % planu. W ramach kosztów odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych wykazano wydatki poniesione w kwocie 988.517,10 zł na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych odbierano bezpośrednio od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Lipinki oraz z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Poniesione koszty na utrzymanie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych o wartości 49.741,33 zł obejmują wynagrodzenie i pochodne wynagrodzenia pracownika zatrudnionego do obsługi PSZOK w kwocie 45.582,63 zł, wydatki na zakup środków czystości, rękawic, monitora do systemu monitoringu oraz naprawę systemu monitoringu -4.158,70 zł. Koszty obsługi administracyjnej systemu gospodarowania odpadami o wartości 148.423,76 zł obejmują wynagrodzenia i pochodne pracowników zajmujących się opłatami - 132.773,78 zł, wydruk naklejek z kodami dla mieszkańców na worki, opieka nad programem opłaty za usuwanie odpadów, przesyłki pocztowe, zakupu materiałów biurowych i wyposażenia – 15.649,98 zł. W ramach kosztów edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi zorganizowano konkurs ekologiczny dla dzieci szkolnych za kwotę – 1.617,880 zł.

Ceny jednostkowe dla poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych za 1Mg w 2023 roku wyniosły:

- I) odbierane od właścicieli nieruchomości:
 - 1) Odpady komunalne zmieszane (niesegregowane) – 945,00 zł /Mg
 - 2) Odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady z tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady z papieru i tektury, w tym odpady opakowaniowe z papieru i tektury, odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła – 894,24 zł/Mg
 - 3) Odpady ulegające biodegradacji – 999,00 zł/Mg
 - 4) Odpady wielkogabarytowe – 1.269,00 zł/Mg

- II) Odbierane w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych:
 - 1) Odpady rozbiórkowe i budowlane – 626,40zł/Mg
 - 2) Odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady z tworzyw

sztucznych, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, odpady z papieru i tektury, w tym odpady opakowaniowe z papieru i tektury, odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła – 567,00 zł/Mg

- 3) Zużyte opony – 1.036,80 zł/Mg
- 4) Odpady wielkogabarytowe – 1.020,60 zł/Mg
- 5) Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 588,60 zł/Mg
- 6) Odpady niebezpieczne – 10.152,00 zł/Mg
- 7) Przeteterminowane leki – 8.640,00 zł/Mg
- 8) Odzież i tekstylia – 696,60 zł/Mg
- 9) Popiół z gospodarstw domowych – 945,00 zł/Mg
- 10) Odpady ulegające biodegradacji – 707,40 zł/Mg

Na dzień 31.12.2023 r. liczba mieszkańców gminy objętych systemem wyniosła 5 640. Odpady odbierane były od właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

Odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy Lipinki w roku 2023 realizowany był przez podmiot wyłoniony w trybie przetargowym. Podmiotem, który został wyłoniony była firma EMPOL Sp. z o.o. z Tylmanowej.

4. Podsumowanie

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Lipinki za rok 2023 została opracowana na podstawie dostępnych danych, jakie zostały zgromadzone w Referacie Gospodarki Komunalnej w Urzędzie Gminy Lipinki do kwietnia 2024r., w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analiza ta ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców nieruchomości objętych systemem gospodarowania, jak również przyczynić się do stworzenia najbardziej optymalnego i efektywnego ekonomicznie systemu gospodarki odpadami komunalnymi. W 2023 roku Gmina Lipinki wykonała wszystkie obowiązki wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zostały również osiągnięte wymagane poziomy. Kontynuowane z lat poprzednich działania podnoszące świadomość mieszkańców odnośnie prawidłowości i konieczności odpowiedniego segregowania odpadów przyczyniły się do zauważalnej różnicy między ilością odpadów zmieszanych a segregowanych.

Podsumowując, w Gminie Lipinki system gospodarki odpadami funkcjonuje poprawnie, jednakże należy dołożyć wszelkich starań by możliwe było uzyskanie przewidzianych w aktach normatywnych wymaganych odpowiednich poziomów.

WÓJT
mgr inż. Czesław Rakoczy